

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura română

Numele:.....

Inițiala prenumelui tatălui:

Prenumele:.....

Școala de proveniență:

Centrul de examen:

Localitatea:

Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

La Capul Nord, la Capul Nord,
Adăpostit într-un fiord*
Ședea pe țărm Apolodor
Posomorât și gânditor.

Ședea pe țărm, tăcut și trist
Acest tenor, acest corist,
Ședea cu parașuta spartă,
Fără busolă, fără hartă.
În larg vuia, clocotitor,
Întreg potopul apelor

Și se jelea Apolodor...

„O, frații mei din Labrador,
Adio vouă, tuturor!
Pesemne că mi-e dat să mor
Aici, la țărmul mărilor...” [...]

Dar iată, iată un vapor!
E pescadorul METEOR,
Cel mai de frunte pescador
Din Baltica în Labrador.

Sirena șuiera de zor:
— „Heeee! Cine ești?” — „Un călător.”
— „Cum te numești?” — „Apolodor.”
— „Și încotro?” — „Spre Labrador.”
— „De ce jelești?” — „Păi am să mor
Uitat și fără ajutor...”
Și i-au strigat atunci, în cor,
Matrozii* de pe METEOR:

— „Noi te luăm, Apolodor,
Că vasul nostru METEOR
E mare și încăpător.

Ai drum ceva mai ocolit,
Căci navigăm spre răsărit,
Dar tot ajungi în Labrador.
Hai, urcă-te pe pescador!...”

Înveselit, Apolodor
Și-a luat, suindu-se pe bord,
Adio de la Capul Nord. [...]
Unde-a mai fost Apolodor
Eu nu prea știu. (A cui e vina?)
A fost un drum obositor?
A zăbovit în Argentina?
S-a mai oprit să cerceteze
Câmpiile patagoneze?
Pe unde a făcut popas
Și câte zile a rămas?
La Capul Horn? În altă parte?
A izbutit Apolodor
Să mai găsească un vapor
Și să pornească mai departe?

Atâta știu: era în marte...
Bătea un vânt de vreme rea
Și-n largul mării viscoala
Cu fulgi de gheață, reci și tari
Când a zărit Apolodor
Antarctica, printre ghețari...

Și-a debarcat triumfător
Pe gheața Golfului Terror... [...]

Pe coasta Golfului Terror...
S-a adunat cu mic, cu mare,
Tot neamul lui Apolodor.

Și l-au primit, la debarcare,
Bunicul Apolodorin
(Cel mai în vârstă pinguin)
Și mama, Apolodorica,
(O pinguină, atâtica...),
Și tata, Apolodorel,
(Un pinguin mărunț și chel),

Și unchiul Apolodorini
Și neamurile, și vecinii... [...]

A fost o zi de sărbătoare
Pe coasta Golfului Terror...
Gellu Naum, *Cartea cu Apolodor*

*fiord – golf maritim îngust, intrat adânc în uscat, cu maluri abrupte și înalte

*matroz – marinar

Textul 2

Într-o dimineață m-a trezit liniștea. [...] Am aruncat pe mine pufoaica și am ieșit pe punte. Helmut, colegul meu de cabină și de la National Geographic, mi-o luase deja înainte. [...] Necuprinsul acela, încremenirea rece, lumina din altă lume mi-au lăsat impresia nu că am ajuns într-un loc geografic de pe hartă, ci că am pătruns într-un tărâm. Iar tărâmurile se întâlnesc în povești, nu în atlase. Și chiar așa era: în timpul nopții, pe când dormeam, nava depășise Pasajul Drake, poarta furtunilor, acolo unde cele două mari oceane, Atlanticul și Pacificul, se întâlnesc. [...] Inevitabil, ne vine în minte un gând: dacă Ushuaia, de unde am plecat, este Fin del Mundo*, înseamnă că plutim deja dincolo de capătul lumii. Alți pasageri, cu ochii cârpiți, au apărut pe punte, tăcuți, respectuoși, ca și cum ar fi intrat într-o catedrală, fiecare cu gândurile și emoțiile lui – cu lucirea unui vis împlinit în priviri. Abia puțin mai târziu, când ne-au scăldat primele raze de soare, marea s-a însuflețit. Am zărit salturile pinguinilor și am auzit țipetele păsărilor Skua. Fiecare coadă de balenă ce se ivea plescăind la suprafață era întâmpinată cu urale și încurajări. [...].

Antarctica nu e așa departe. Din București, ajungi acolo după o zi și o noapte de zbor Buenos Aires – Ushuaia și apoi alte două zile de navigație. Cam 12 000 de kilometri. [...] Nu cred că aș fi ajuns vreodată acolo dacă nu ar fi fost Emil Racoviță și faimoasa expediție *Belgica*. Atunci când Fundația de Arte Vizuale și casa de producție Terra Incognita m-au cooptat în echipa de realizare a unui documentar despre marele savant și explorator român, am crezut că misiunea mea se va rezuma la Racoviță, speologul, cel care a creat știința viețuitoarelor din peșteri – biospeologia – și a fondat apoi la Cluj, în 1920, primul institut de speologie din lume. Eram de mult un fan al lui. Fusesem deseori pe urmele lui Racoviță în munții Bihor, acolo unde a cercetat peșteri. Savantul le-a explorat și le-a consemnat în carnetul său de teren și în jurnalul său științific [...]. Cercetase multe peșteri în Pirinei, Maroc, Corsica și alte locuri, dar în munții Apuseni a ajuns în mai puține decât și-ar fi dorit. Însă numele lor e ușor de reținut, pentru că, nu știu cum se face, toate s-au nimerit ca mai târziu să intre în elita speologică a României și unele chiar în cea a lumii. De parcă maestrul le-a atins cu o baghetă magică. [...]

Racoviță era un pasionat fotograf: venise la bord cu un întreg laborator și credinciosul său Zeiss cu două obiective, pentru a realiza fotografiile stereoscopice. Imaginile sale au completat arhiva expediției, au documentat specii de pești și peisaje întâlnite, ulterior au delectat publicul venit să-i asculte conferințele.

Brusc, după numai o lună de cercetări sistematice, cursul expediției *Belgica* s-a modificat dramatic. Un vânt puternic a început să bată către sud. Căpitanul Adrien de Gerlache n-a rezistat tentației și s-a lăsat purtat de vântul favorabil din dorința de a descoperi noi tărâmurile neexplorate. Timp de câteva zile, corabia a avansat impetuos, trecând peste blocuri de gheață, printre aisberguri, străbătând ape pustii, nemaivăzute de om. Dar, deodată, în fața sa a apărut un zid de gheață, un obstacol de netrecut. Încercând diverse manevre de ocolire, corabia a fost prinsă tot mai mult în capcană. Temperatura a coborât cu repeziciune, iar *Belgica* s-a trezit captivă în marea sleită de ger. [...]

Belgica a rămas timp de un an în închisoarea banchizei* și a fost nevoită să devină prima expediție care a iernat în Antarctica. Pentru a face față urgiei și pentru a izola pereții de lemn ai corabiei, sinistrații au clădit nămeți de zăpadă în jurul ei. Rezerva de lignit era suficientă pentru a alimenta soba improvizată prin modificarea motorului cu aburi. O insulă minusculă de căldură și umanitate în oceanul de pustietate înghețată.

Ca umbre ne târâm în neîntreruptul întunerice, prin nămolul de omăt ce viscolul clădea pe puntea corabiei. În mohorâtele cabine, ghemuiți lângă sobă, legam în lungi povești, prin firul amintirii, ceea ce aveam cu ceea ce lăsasem în țara soarelui, departe. Ori, în galbena lumină a lămpii, răsfoiam cu dor cărți ce ne vorbeau de soare și iubire. Iar afară, în veci, urgie. Prin înaltele catarge vântul șuiera năprasnic, lemnul înghețat trosnea, [...] prin plăcile lanului de gheață lung cutremur se transmitea corabiei strânse între ele și de vaiet jalnic suna banchiza întreagă. [...]*

Cristian Lascu și Helmut Ignat, *Din Antarctica la Scărișoara. Pe urmele lui Emil Racoviță*

*Fin del Mundo – capătul lumii

*banchiză – întindere de gheață formată în regiunile polare

*fragment din jurnalul lui Emil Racoviță

A.

1. Notează prenumele a două rude ale lui Apolodor, identificate în textul 1. **2 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**
Vaporul care îl salvează pe Apolodor se numește

- a) Argentina.
- b) Baltica.
- c) Capul Horn.
- d) Meteor.

Răspunsul corect: .

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
Pasajul Drake este punctul în care se întâlnesc două

- a) continente.
- b) echipaje.
- c) mări.
- d) oceane.

Răspunsul corect: .

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**
Prin cercetările lui Emil Racoviță, au devenit celebre peșterile din

- a) Apuseni.
- b) Buenos Aires.
- c) Terra Incognita.
- d) Ushuaia.

Răspunsul corect: .

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Enunțul	Corect	Incorect
Apolodor este sigur că își va revedea familia.		
Apolodor ajunge în Labrador pe drumul cel mai scurt.		
Familia de pinguini se reunește în Golful Terror.		
Emil Racoviță era pasionat de fotografie.		
Pentru a supraviețui, echipajul de pe <i>Belgica</i> transformă motorul cu aburi într-o sobă.		
Emil Racoviță a înființat, la Cluj, primul institut de speologie din lume.		

6. Precizează, în câte un enunț, două elemente de versificație identificate în fragmentul următor, menționând felul acestora. **6 puncte**

„La Capul Nord, la Capul Nord,
Adăpostit într-un fiord
Ședea pe țărm Apolodor
Posomorât și gânditor.”

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, o temă comună celor două texte date, valorificând câte un element de conținut. **6 puncte**

8. Crezi că poveștile te pot ajuta să treci peste momente dificile? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând fragmentul din jurnalul lui Emil Racoviță, reprodus în textul 2. **6 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria care conține doar cuvinte compuse este:

- a) „biospeologie”, „maestrul”.
- b) „Capul Nord”, „jalnic”.
- c) „cercetase”, „fiecare”.
- d) „vreodată”, „deseori”.

Răspunsul corect: .

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Cuvântul „dramatic” este corect utilizat în enunțul:

- a) *Cursul expediției s-a modificat dramatic din cauza vremii.*
- b) *Vremea se va îmbunătăți dramatic în următoarea perioadă.*
- c) *Reporterii relatează foarte dramatic evenimentul, la fața locului.*
- d) *Piesa de teatru este reprezentată dramatic pe scenă.*

Răspunsul corect: .

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sinonimele potrivite pentru cuvintele subliniate în fragmentul: „Savantul le-a explorat și le-a consemnat în carnetul său de teren și în jurnalul său științific.” sunt:

- a) *autorul, a redactat.*
- b) *cercetătorul, a interzis.*
- c) *eruditul, a notat.*
- d) *profesorul, a semnat.*

Răspunsul corect: .

5. Selectează, din fragmentul următor, trei substantive aflate în cazuri diferite, pe care le vei preciza:

*Și se jelea Apolodor...
„O, frații mei din Labrador,
Adio vouă, tuturor!
Pesemne că mi-e dat să mor
Aici, la țărnul mărilor...[...].”*

6 puncte

Substantivul selectat	Cazul substantivului selectat

6. Alcătuieste un enunț asertiv, în care adjectivul „mare” să fie la gradul comparativ de egalitate (1) și un enunț interogativ, în care substantivul „vapor” să aibă funcția sintactică de subiect (2).

6 puncte

(1)

(2)

7. Transcrie propozițiile subordonate din următoarea frază, precizând felul acestora: „Belgica a rămas timp de un an în închisoarea banchizei și a fost nevoită să devină prima expediție care a iernat în Antarctica”. **6 puncte**

8. Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând mesajul unui membru al clubului către un prieten, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **6 puncte**

Mulți _____ (*membru*) ai clubului de lectură mi-au spus că _____
(*a apărea*, condițional-optativ, prezent) curând noi ediții _____ (*cartea*, singular, genitiv)
despre pinguinul care _____ (*a crea*, indicativ, prezent) melodii pentru cor,
_____ (*a fi*, gerunziu) foarte talentat.

SUBIECTUL AL II-LEA

(20 de puncte)

Imaginează-ți că ești în vacanță, la bunicii tăi.

Scrive un text narativ, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți reîntâlnirea cu cineva drag, pe care nu l-ai văzut de foarte mult timp, incluzând o secvență dialogată, de minimum patru replici, și una descriptivă, de minimum 30 de cuvinte.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.
